

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/318/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5416202033
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5416202033.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovaným 1/ D. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, 2/ D. F., nar. XX.X.XXXX, bytom R. X, právne zastúpenému advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, so sídlom G., Q. XX/A, o zaplatenie sumy 3.178 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/61/2016-142 zo dňa 10. apríla 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e v časti, v ktorej bola žalovanému 2/ uložená povinnosť spoločne a nerozdielne so žalovaným 1/ zaplatiť žalobcovi sumu 2.676,10 eur s 5,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.178 eur za obdobie od 21.12.2014 do 2.8.2016 a s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 2.676,10 eur za obdobie od 3.8.2016 až do jej zaplatenia, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a v časti, v ktorej bol žalobcovi priznaný voči žalovanému 2/ spoločne so žalovaným 1/ nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného konania.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý v časti, v ktorej bola žalovanému 1/ uložená povinnosť spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 2.676,10 eur s príslušenstvom, v časti, v ktorej bol žalobcovi priznaný voči žalovanému 1/ spoločne so žalovaným 2/ nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného konania a vo výroku o zastavení konania ohľadne sumy 501,90 eur.

Žalobca m á voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 2.676,10 eur spolu s úrokom z omeškania 5,5% ročne zo sumy 3.178 eur od 21.12.2014 do 2.8.2016 a 5 % ročne zo sumy 2.676,10 eur za obdobie od 3.8.2016 do zaplatenia. Konštatoval, že nebolo sporné, že v čase vzniku poisťnej udalosti (dopravnej nehody spôsobenej/zavinenej žalovaným 2/ ako vodičom) vozidlo BMW, EČ: DK-927-BE (ďalej len predmetné vozidlo), ktorého držiteľom bol žalovaný 1/, nebolo povinne zmluvne poistené. Z daného dôvodu škoda spôsobená prevádzkou predmetného vozidla bola riešená žalobcom a predmetom prebiehajúceho konania bolo tzv. právo postihu uplatňované žalobcom voči obom žalovaným. Spornou bola právna otázka, či právo na postih v zmysle § 24 ods. 7 veta prvá zákona č. 381/2001 Z.z. sa okrem žalovaného 1/, ktorý nesporne porušil povinnosť podľa § 3 ods. 1 označeného zákona a u ktorého je daná objektívna zodpovednosť prevádzkovateľa vozidla (§ 427 ods. 1, 2 Obč. zák.), má aj voči žalovanému 2/, ktorého zodpovednosť za škodu je daná v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zák. Okresný súd zdôraznil, že obaja žalovaní sú zodpovední za vzniknutú škodu a právo

postihu odvíjajúce sa od porušenia povinnosti uzavrieť povinné zmluvné poistenie nie je obmedzené len na osobu žalovaného 1/, ako prevádzkovateľa vozidla.

2. Iný výklad nevyplýva ani z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 134/2009, na ktoré poukazoval žalovaný 2/. Jeho podstata spočíva v konštatovaní „osobou bez poistenia zodpovednosti je treba rozumieť toho, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, u ktorého nebola uzavretá poistná zmluva“. Okresný súd doplnil, že z daného rozhodnutia a predovšetkým zo zákona č. 381/2001 Z.z. nevyplýva, že postihové právo sa nevzťahuje na vodiča, ktorý nehodu/vznik škody síce zaviniť, ale bol dobromyseľný v tom, že vozidlo je povinne zmluvne poistené. Ohľadne posudzovaného nároku žalobcu sú irelevantné aj zmluvné dojednania medzi bratom žalovaného 1/ a žalovaným 2/; tie by mohli zakladať len prípadný nárok medzi nimi navzájom. Z daného titulu okresný súd nepovažoval ani za potrebné vykonať výsluch tohto svedka - brata žalovaného 1/ N. L.. Dodal, že z textu zmluvy o prenájme automobilu (uzavretej medzi N. L. a žalovaným 2/) nevyplýva nič ohľadne povinného zmluvného poistenia.

3. Za nepreukázanú a nedôvodnú okresný súd považoval aj druhú námietku žalovaného 2/ týkajúcu sa neprimeranosti výšky poistného plnenia. Uviedol, že podľa príslušnej kalkulácie náklady na opravu predstavovali až sumu 5.620 eur a žalobcom bolo dňa 28.11.2014 plnená poškodenému iba suma 3.178 eur. Taktiež z ohliadky poškodeného vozidla spoločnosťou SLOVEXPERTA vyplynula nutnosť výmeny aj pravého svetlometu, hoci v zápise o dopravnej nehode sa jeho poškodenie výslovne neuvádza. Navyše zo strany žalovaného sa v dotknutej spojitosti jednalo fakticky len o domnienky bez produkovania dôkazov (aspoň v rovine ich návrhu), ktoré by bezpečne boli spôsobilé preukázať akékoľvek nadsadenie poistného plnenia. Pri uložení solidárnej povinnosti plniť obom žalovaným okresný súd zohľadnil čiastočnú úhradu vo výške 501,90 eur, v ktorej spojitosti na základe čiastočného späťvzatia žaloby v danej časti konanie zastavil (§ 142 ods. 2 CSP). Žalovaných zároveň zaťažuje povinnosť zaplatiť úroky z omeškania v zákonnej výške za obdobie od 21.12.2014 až do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi tento priznal voči obom žalovaným v plnej miere.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný 2/ (mimo výroku o čiastočnom zastavení konania), ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Opakovane poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 134/2009, z ktorého zdôrazňoval konštatovanie, že poisťovateľ má právo postihu „aj proti vodičovi, ktorý je povinný mať pri prevádzke tuzemského motorového vozidla potvrdenie o zodpovednosti a tak sa presvedčiť, či je vozidlo poistené“. Podľa odvolateľa Najvyšší súd mal na mysli zavinenie vodiča v nedbanlivostnej forme, ktorý sa nepresvedčil o tom, že vozidlo, s ktorým spôsobil nehodu, nebolo poistené. Zavinenie vodiča teda nespočíva - ako sa mylne domnieva žalobca - v jeho porušení pravidiel cestnej premávky. Uvedenému nasvedčuje aj dikcia § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z., ktorá hovorí o zodpovednosti osoby bez poistenia zodpovednosti. Takou môže byť aj vodič, ktorý si je vedomý, že vozidlo nie je poistené; čo však nie je prípad žalovaného 2/, lebo pri prevzatí vozidla disponoval potvrdením o poistení zodpovednosti a v danom čase poistný vzťah trval; k jeho zániku došlo až neskôr. Následne osobou, voči ktorej si žalobca môže uplatňovať právo postihu je len žalovaný 1/, ktorý zanedbal povinnosti vyplývajúce z povinného zmluvného poistenia.

5. Odvolateľ tvrdil, že občianskoprávna zodpovednosť podľa § 420 ods. 1 Obč. zák. je vymedzená ako následná (sekundárna) právna povinnosť, ktorá vzniká subjektu, ktorý porušil primárnu právnu povinnosť. Pre žalovaného 2/ v tomto zmysle prichádza do úvahy primárna povinnosť - povinnosť presvedčiť sa, či bolo motorové vozidlo poistené. Je pritom jednoznačné, že žalovaný 2/ túto povinnosť splnil. Dobromyseľnosť (v súdnej veci práve žalovaného 2/) je súčasťou zásady istoty a stability v súkromnoprávných vzťahoch. Odvolateľ namietal tiež rozpornosť dôkazov ohľadne výšky škody, keď z nich nie je zrejmé, náhradu akej škody si poškodený uplatňoval. Pokiaľ aj došlo k zníženiu poistného plnenia (na čo poukazoval okresný súd), ide o dôsledok amortizácie, ktorá sa zohľadňuje pri likvidácii poistných udalostí.

6. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že je logické a žiaduce, aby tí, za ktorých bolo z poistného garančného fondu plnené, vrátili do tohto fondu prostriedky za nich vyplatené. Poukazoval na zodpovednosť žalovaného 2/ za spôsobenú škodu, z čoho je zrejmé, že žalobca plnil poškodenému aj za žalovaného 2/.

7. V následnej reakcii žalovaný 2/ zotrval na svojom odvolaní, vrátane jeho argumentácie. Zdôraznil, že nemal zákonnú povinnosť poistiť predmetné motorové vozidlo, a preto v zmysle § 24 ods. 2 písm.

b/ zákona č. 381/2001 Z.z. nebolo poistné plnenie poskytnuté za neho (nebol osobou bez poistenia zodpovednosti).

8. Rovnako žalobca sa pridržiaval svojho pôvodného vyjadrenia v odvolacom konaní. Keďže žalovaný 2/ spôsobil škodu vozidlom, ktoré nebolo poistené, je osobou bez poistenia zodpovednosti bez ohľadu na to, komu prislúchala povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu rozsudok zostal nedotknutý v odvolaní nenapadnutej časti týkajúcej sa žalovaného 1/ a vo výroku o čiastočnom zastavení konania a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej časti potvrdil rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP.

10. Krajský súd len pre úplnosť dodáva, že solidárna zodpovednosť v hmotnom práve nezakladá automaticky nerozlučné procesné spoločenstvo, z ktorého dôvodu odvolanie podané iba žalovaným 2/ nespôsobuje suspenzívny (a tiež devolutívny) účinok vo vzťahu k druhému solidárnemu dlžníkovi (žalovanému 1/). Bližšie napr. „Veľký komentár“ CSP (str. 263), R 22/1953, R 58/1969, či R 35/2002, ako aj Bureš, Drápal, Krčmář a kol; Občanský soudní řád, Komentář I. díl, 7. vydání, Praha C.H. Beck, 2006, strana 398. Právny dôsledok solidarity dlžníkov v nadväznosti na podanie odvolania iba jedným zo solidárne zaviazaných dlžníkov je vyjadrená vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, kde je výslovne konštatované, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia i povinnosť druhého žalovaného.

11. Podstatnou časťou argumentácie tak okresného súdu, ako i (predovšetkým) sporových strán je poukaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 134/2009 z 31.8.2010. Krajský súd sa nestotožnil s jeho výkladom prezentovaným odvolateľom; naopak, dospel ku zhodným záverom ako okresný súd. Najvyšší súd SR totiž v označenom rozhodnutí konštatuje: „Ustanovenie § 24 ods. 7 veta prvá v spojení s § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. je potrebné vykladať tak, že kancelária má právo postihu proti každému, kto za škodu zodpovedá a za koho plnila. Kancelária má teda právo postihu aj proti osobe, ktorá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia, t.j. aj proti vodičovi.“

12. Keďže je nesporné, že žalovaný 2/ v pozícii vodiča zavinil dopravnú nehodu - spôsobil škodu, má poisťovateľ (žalobca) aj voči nemu právo postihu. Odvolateľ čiastočne tendenčne zdôrazňoval len niektoré vety odôvodnenia dotknutého rozhodnutia najvyššieho súdu, pričom opomínal jeho jasne zafinovaný (vyššie citovaný) zásadný záver a kontext. Napokon, ten je zrejmy aj z konštatovania vysloveného v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 134/2009 vzťahujúceho sa bezprostredne na ním posudzovanú „...vec následne neskúmal z pohľadu, či žalovaný 2/ ako vodič vozidla zodpovedá za škodu podľa všeobecnej zodpovednosti zakotvanej v § 420 OZ. V prípade, že u neho sú splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia, je v spore pasívne vecne legitimovaný.“

13. Krajský súd dodáva, že dotknuté nazeranie na postihové právo žalobcu/garančného fondu korešponduje so základnými princípmi a účelom povinného zmluvného poistenia. Výrazným momentom aktuálnej právnej úpravy (rešpektujúcim dlhodobé východiská „európskeho zákonodarstva“) je zjednodušenie reparácie, či refundácie ujmy tým subjektom, ktoré boli poškodené pri dopravnej nehode spôsobenej/zavinennej inou osobou. Uvedené sa prejavilo nielen v zakomponovaní „nového“ oprávnenia poškodeného uplatňovať nároky priamo voči poisťovateľovi (poisťovni), ale aj vytvorením poisteného garančného fondu, ktorý zabezpečuje náhradu škody poškodeným aj v prípadoch „nedostatku“ povinného poistenia motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená. Medzi takéto „nedostatky“ patrí aj situácia, kedy prevádzka motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, v čase dopravnej nehody už nie je krytá poistením zodpovednosti za škodu.

14. Ak za danej situácie bolo plnené prostredníctvom žalobcu z garančného fondu, je rešpektovaním rozoberaného účelu zákona č. 381/2001 Z.z. oprávnenie fondu uplatňovať postihové právo (žiadať refundáciu poskytnutého poistného plnenia) voči tým subjektom, ktoré za vznik škody (a teda v konečnom dôsledku za plnenie z prostriedkov fondu) zodpovedajú. V súdnej veci sú takými osobami nepochybne žalovaný 1/ ako prevádzkovateľ predmetného vozidla, ako aj žalovaný 2/, ktorý dopravnú nehodu spôsobil v pozícii vodiča. V danom duchu je potrebné vykladať i § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z., ktorý hovorí o osobe bez poistenia zodpovednosti. Tento termín zahŕňa tak poistníka, resp. držiteľa motorového vozidla zapísaného v dokladoch vozidla, ako aj poisteného, ktorým môže byť i vodič. Krajský súd sa domnieva, že pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle zúžiť postihové právo len

na subjekt, ktorý zaťažuje povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie, bol by uvedené vyjadril buď výslovne, alebo prostredníctvom príslušného legislatívneho odkazu. Rovnako tak, by výslovne vymedzil možnosť subjektu zodpovedajúceho za vznik škody na základe zavinenia (§ 420 ods. 1, 2 Obč. zák.) „vyvinúť“ sa voči postihovému právu, pokiaľ by vodič preukázal, že bol dobromyseľný v tom, že vozidlo ním riadené, je povinne zmluvne poistené; ku ktorej úvahe v podstate smeruje argumentácia odvolateľa odvíjajúca sa od kategórie dobromyseľnosti, resp. jej ochrany.

15. Krajský súd považoval za náležité i posúdenie námietky žalovaného 2/ ohľadne výšky poistného plnenia. Správne už okresný súd poukázal na to, že v značnej miere ide skôr o domnienky, a nie protichodné a spochybňujúce tvrdenia; navyše bez vymedzenia (aspoň v rovine návrhu) dôkazov, ktoré by mali preukázať nadsadenie výšky poistného plnenia. Napokon uvedenému zodpovedá i formulácia zvolená žalovaným 2/, keď napríklad v odpore proti platobnému rozkazu (č.l. 64) vo vzťahu k dielom, ktorých nutnosť opravy spochybňoval (pravý svetlomet, modul riadenia), uvádza, že „zrejme poškodené pri škodovej udalosti neboli“.

16. Poškodenie riadiacej jednotky je pritom uvedené už v prvotnej správe o nehode (č.l. 8) a poškodenie pravého svetlometu vyplýva z protokolu o doobhliadke (č.l. 115). Z hľadiska poškodených častí vozidla, do ktorého žalovaný 2/ narazil predmetným vozidlom, je tiež namieste uviesť, že náraz síce prišiel z ľavej strany, ale vozidlo poškodeného v dôsledku nárazu prešlo pravou stranou cez obrubník a zastavil až na tráve. „Prechod“ vozidla po náraze cez obrubník v smere kolmom na smer jazdy v nemalej miere vplýva i na poškodenie tej časti vozidla (v súdnej veci pravej), ktorou vozidlo v dôsledku nárazu „prešlo“ cez obrubník.

17. Zároveň zo súvisiacich listín je zrejmé, že žalobca (poisťovateľ, resp. zástupca garančného fondu) poistné plnenie poskytol vo výške, ktorá bola z jednotlivých spôsobov stanovenia výšky škody (výpočet z rozdielu hodnoty použiteľných zvyškov a všeobecnej ceny jazdeného vozidla k rozhodnému dátumu; kalkulácia opravy pri použití technológie opravy stanovenej výrobcom) pre neho priaznivejšia. To znamená, že poistnú udalosť likvidoval skôr v nižšej výške, ako vo výške „nadsadenej“.

18. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným 2/, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v preskúmvanej (meritórnej) časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

19. Žalovaný 2/ síce odvolaním výslovne napadol aj výrok rozsudku okresného súdu o trovách prvoinštančného konania, ale výlučne v súvislosti s ním tvrdenou nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej. Nadväzne, potvrdenie rozhodnutia v meritórnej časti zakladá vecnú správnosť (pre viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi - § 380 ods. 1 CSP) aj od neho závislého výroku o nároku na náhradu trov konania. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore (§ 255 ods.1 CSP), čiastočne - vo vzťahu k zastavujúcemu výroku - v spojení so zásadou procesného zavinenia (§ 256 ods. 1 CSP).

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalovaný 2/ nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalobca voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%.

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.